

WOLONTARIAT W HISZPANII Od reżimu Franco do wolontariatu

Praca ochotnicza ma długą i żywą tradycję w Hiszpanii. Stała się ona czynnikiem integrującym ludzi w społeczeństwo. Przez długi czas działalność socjalna była oparta na pomocy udzielanej przez kościół.

„Pod koniec XIX wieku, a także w okresie pierwszych dziesięcioleci wieku XX, dochodziło stale do gwałtownych konfliktów na tle problemów rozwoju społecznego, gospodarczego i politycznego Hiszpanii. Te spory między konserwatywnymi i postępowymi siłami toczyły się zarówno wokół zagadnień polityki społecznej, jak i opieki socjalnej. Chodziło przede wszystkim o to, czy kościół powinien zachowywać dotychczasowe szerokie wpływy w społeczeństwie na sprawy ogólne, a w szczególności na sprawy opieki społecznej, czy też miejsce dotychczasowej pozycji kościoła winny przejąć inicjatywy państwowe.”¹

Zakres działań – zarówno socjalnych, jak i obywatelskich – stopniowo się rozszerzał, przybierając formy działań komunalnych, ekologicznych, kulturalnych i sportowych.

Tło historyczne

Od czasu, kiedy pomoc była po prostu aktami dobroci jednostki i odbywała się bez wsparcia struktur organizacyjnych, praca ochotnicza stale ewoluowała.

Eksplozja członkostwa w stowarzyszeniach, obserwowana w latach siedemdziesiątych, umożliwiła stworzenie partycypacyjnej infrastruktury i prowadzenie coraz bardziej zróżnicowanych działań, w których jest miejsce dla każdego, kto pragnie uczestniczyć w pracy ochotniczej. Zakres zadań wykonywanych przez te organizacje zmienił się: od wypełniania luk w pracy służb publicznych, do funkcji koordynacyjno-komplementarnej.

W latach 80. nastąpiło na całym świecie oficjalne uznanie wagi działań organizacji ochotniczych oraz płynących z nich pozytywnych skutków dla społeczeństwa. Popierające rezolucje Rady Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz legislacyjne tendencje w różnych krajach (m.in. Francja, Włochy.) spowodowały ożywienie kontaktów między administracjami a organizacjami ochotniczymi.

Trzy czynniki organizowały wtedy życie społeczne: rodzina, państwo i kościół. Organizacje pozarządowe miały nikłe tradycje. Prawdopodobnie było to skutkiem przekonania, że rządy socjalistyczne zapewnią wszystkie usługi socjalne i obywatelskie, jakie są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania państwa. Przekonanie było, niestety, błędne, gdyż „główne przyczyny wzrostu liczby organizacji pozarządowych, działających głównie w obszarze socjalnym są:

- · różnorodność i suma zapotrzebowań różnych grup społecznych (bezrobotnych, czy emigrantów),
- · zredukowane zaufanie do rządu, który jak się okazało, nie jest w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb,
- · zainteresowanie instytucjami, które świadczą usługi socjalne – wzrost ich efektywności i jakości oferowanych usług,
- · wpływ wzorców amerykańskich na działalność trzeciego sektora”²

Zasady podatkowe wprowadzone w roku 1989 zapoczątkowały wzrastanie liczby organizacji pozarządowych. W pierwszych trzech latach liczba organizacji i programów, w których one uczestniczyły z roku na rok niemalże się podwajała:

Zasady rekrutacji, przygotowanie i kierowanie wolontariuszy do pracy

Drzwi do wolontariatu są otwarte dla każdego, kto ma możliwości i zamiar zaferowania dobrowolnie swych usług dla dobra społeczeństwa. Zainteresowani pracą ochotniczą mogą skontaktować się z Biurem Pracy Ochotniczej, gdzie otrzymają informacje o rodzajach pracy oraz o grupach społecznych potrzebujących pomocy.

W zależności od zainteresowania oraz ilości czasu, jaki wolontariusz ma do zaferowania, otrzymuje on listę organizacji, które zgłosiły zapotrzebowanie na wolontariuszy, a których pole działania odpowiada życzeniom ochotnika. Średni czas oczekiwania na „skojarzenie” wynosi około 1-2 miesięcy.

Wolontariusz kontaktuje się z organizacją, która go interesuje i dokonuje odpowiednich uzgodnień. Funkcja Biura Pracy Ochotniczej ogranicza się do udzielenia informacji, przewodnictwa i doradztwa. Sama praca ochotnicza jest uzgadniana i prowadzona w ramach organizacji pracy ochotniczej.

„Przygotowanie wolontariusza do skorzystania z ofert biura pośrednictwa pracy dla wolontariuszy jest podzielone na trzy etapy:

- a) ogólne informacje o wolontariacie, prawa i obowiązki wolontariuszy,
- b) specjalistyczne przygotowanie wolontariuszy do specyfiki pracy z chorymi na AIDS czy osobami niepełnosprawnymi,
- c) zagadnienia dotyczące zarządzania organizacją, kierowania ludźmi, tworzenia grup współpracowników.

Kursy organizuje i finansuje INCAVOL, są one dobrowolne, ale w niektórych sytuacjach organizacja poszukująca wolontariuszy może wymagać ukończenia takiego szkolenia”³.

Biuro Pracy Ochotniczej w hiszpańskim wydaniu jest zbliżone do polskich standardów. Gromadzi ono informacje zarówno o wolontariuszu – jego możliwościach, preferencjach, dyspozycyjności, a także o organizacjach zainteresowanych pomocą wolontariuszy (oferta dla wolontariusza: zakres i charakter wykonywanych prac).

„Najczęściej deklarowane przyczyny podjęcia pracy wolontarystycznej:

- · socjalizacja życia społecznego – najbliższa rodzina
- · i przyjaciele pracują wolontarystycznie,
- · chęć uczenia się – zdobywanie nowej wiedzy dzięki wolontariatowi
- · „kariera” – wolontariat zwiększa możliwość znalezienia pracy,
- · poszukiwanie bezpieczeństwa – rozwiązywanie swoich problemów poprzez aktywność wolontarystyczną,
- · poczucie własnej wartości i przydatności – chęć podzielenia się swoim doświadczeniem,
- · altruizm.”⁴

Regulacje prawne

„Ambitne plany społeczno-polityczne i projekty szkoleniowe, wcześniej zainicjowane przez rządy Frontu Ludowego, upadły po zwycięstwie wojsk generała Franco. Po zakończeniu wojny domowej Hiszpania popadła w wieloletnią agonię gospodarczą i socjalną, której towarzyszył zmasowany ucisk polityczny.

Pierwsze lata rządów Franco często określano jako fazę samowystarczalną i autokratyczną. Po wojnie domowej, a szczególnie po klęsce zaprzyjaźnionych państw Niemiec i Włoch w okresie drugiej wojny światowej, rząd reżimowy, także ze względów ideologicznych oraz z uwagi na międzynarodową izolację polityczną i gospodarczą, przyjął strategię kroczenia specyficzną drogą hiszpańską.

Mimo wielu konfliktów (...) (strajki, rozruchy studenckie, dążenia autonomiczne Katalonii i w kraju Basków), reżim Franco zdołał utrzymać władzę. Dopiero po śmierci generała w roku 1975, rozpoczął się proces przejścia do systemu demokracji.”⁵

Ustawa o stowarzyszeniach z czasu rządów frankistowskich właściwie nie zezwalała na działalność nie kontrolowaną przez państwo. Dopiero konstytucja ustanowiona w roku 1978 (po śmierci Franco), zawierała prawo do nie kontrolowanej działalności stowarzyszeń. Podstawą rozpoczęcia działalności był wpis do rejestru sądowego. Osoba zarejestrowana jako prezes miała być wolontariuszem (a więc działać bezpłatnie, dobrowolnie i świadomie). Jeśli stowarzyszenie prowadziło działalność gospodarczą, 75% zysków musiało być przeznaczonych na działalność statutową.

Należy jeszcze wspomnieć o utworzeniu w roku 1991 Katalońskiego Instytutu Pracy Ochotniczej, instytucji niezależnej od autonomicznego rządu Katalonii, jednakże będącej częścią Departamentu Socjalnego katalońskiego Ministerstwa Socjalnego. Instytut zajmuje się promocją pracy ochotniczej, zapewniając organizacjom wsparcie w osiągnięciu ich celów.

Najpopularniejszą formą organizacji non-profit w Hiszpanii są fundacje, które z początku powstawały, by zarządzać spadkami przeznaczonymi na cele społeczne.

Działalność wolontariuszy w sektorze publicznym

Stowarzyszenie VOLUNTARIUS 2000 (wolontariat akcyjny)

Rok 1992 był początkiem działalności wolontarystycznej zorganizowanej na dużą skalę. Igrzyska Olimpijskie w Barcelonie okazały się doskonałą okazją do uaktywnienia mieszkańców miasta. W kilkutygodniowej akcji udział wzięło 42 tysiące wolontariuszy. Po olimpiadzie powołano do życia organizację, która zapewniałaby dalszą aktywną działalność na rzecz miasta – Stowarzyszenie VOLUNTARIUS 2000. Przez pierwsze dwa lata istnienia organizacja działała bez dotacji ze strony władz Barcelony. VOLUNTARIUS 2000 – to organizacja non-profit, skupiająca około 10 tysięcy członków.

Celami stowarzyszenia są:

- · budzenie miłości do miasta poprzez działalność wolontarystyczną,
- · propagowanie wśród małych społeczności lokalnych pracy w grupie,
- · udoskonalanie i uatrakcyjnianie działań wolontarystycznych.

Stowarzyszenie wolontariuszy dla osób starszych (wolontariat ciągły)

Organizacja jest stowarzyszeniem non-profit. Pracuje w niej 7 pracowników etatowych i około 700 wolontariuszy. Celem działania jest niesienie pomocy osobom starszym mającym problemy fizyczne i psychiczne.

Jest to przykład organizacji, w której wolontariusze pracują w sposób ciągły, systematyczny. Kandydat na wolontariusza spotyka się z psychologiem. Po rozpoznaniu predyspozycji i zdolności do pracy kandydata, może on wybrać pracę z jedną lub dwoma osobami.

Koordinator, który pomaga wolontariuszom, wspiera i ocenia ich pracę, znajduje się w każdej dzielnicy Barcelony. Jako formę wsparcia dla wolontariuszy, stowarzyszenie organizuje cykliczne spotkania klubu wolontariusza, jak również zapewnia ubezpieczenie na czas wykonywanej pracy. 6

Dziedziny działania

Praca ochotnicza obejmuje zarówno pracę socjalną, służącą pojedynczym osobom i grupom ludzi, jak i pracę na rzecz całych społeczności, kultury, ochrony środowiska itd.

Ponadto praca ochotnicza stara się uwzględniać pojawiające się nowe potrzeby wymagające pomocy wolontariuszy. Ogólnie możemy wyodrębnić pięć podstawowych pól działania:

- Praca socjalna: ludzie potrzebujący pomocy to pojedyncze osoby lub grupy pod pewnymi względami niepełnosprawne lub z problemami, które zagrażają ich pełnej integracji i społecznemu dobrobytowi (inwalidzi, chorzy, ubodzy, bezdomni, imigranci, ludzie grup społecznego ryzyka itp.). Pomoc im przyjmuje formę opieki, prewencji i wsparcia, cechuje ją personalizacja działań.

- Praca na rzecz społeczności: szeroki zakres interwencji obywatelskich opartych na promocji członkostwa partycypującego i stowarzyszeniowego. W tym przypadku działania odbywają się

w środowisku socjokulturalnym i pomagają ludziom współuczestniczyć w życiu społecznym. Grupa ta obejmuje stowarzyszenia sąsiedzkie, centra gminne, edukację w czasie wolnym, kluby sportowe itd.

- Praca kulturalna: obiektem działań jest kultura kraju, a działania przyjmują formę promocji kultury ludowej i tradycyjnej, przedstawień artystycznych, obrony dziedzictwa narodowego itd.

- Praca w zakresie ochrony środowiska: obiektem działań jest natura i ogólnie środowisko naturalne. Praca przyjmuje formę grup miłośników przyrody i ochrony dziedzictwa narodowego, grup edukacji ekologicznej, kampanii uświadamiających itd.

- Współpraca zagraniczna: działania mające na celu pomoc innym krajom, zwłaszcza Trzeciego Świata, obozy robocze, akcje w sytuacjach zagrożenia itd.

Takie są podstawowe dziedziny pracy ochotniczej, lecz w każdej z nich możliwe są rozmaite rodzaje działań i poziomy interwencji. Działania mogą przyjąć formę indywidualnych kampanii na rzecz ludzi potrzebujących, koordynacji pracy wolontariuszy lub wsparcia udzielanego administracji stowarzyszeń, organizacji działań i specyficznych kampanii.

Przykłady pracy wolontarystycznej

Praca ochotnicza może być świadczona w różnych formach, w zależności od osoby oferującej swe usługi. Działania wolontarystyczne mogą być skierowane do ludzi o szczególnych potrzebach i do całego społeczeństwa, mogą polegać na pracy fizycznej, związku osobistym lub na zarządzaniu i administracji.

1. Opieka społeczna i towarzyszenie

Rodzaje pracy socjalnej, oparte na osobistym związku między wolontariuszem a podopiecznym, polegają na opiece lub towarzyszeniu osobom lub grupom ludzi całkowicie lub częściowo nie-pełnosprawnym. Przykłady: wizyty w domach i szpitalach, towarzyszenie podczas wyjść z domu i wy-cieczek, działania pobudzające, odprowadzanie i przeprowadzanie dzieci ze szkoły itd.

2. Szkolenie

Działania związane z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności wolontariusza. Obejmują monitorowanie, nauczanie na różnych poziomach, warsztaty itd.

3. Edukacja i reedukacja terapeutyczna

W ramach działań edukacyjnych świadczy się osobistą pomoc, zapewnia się bezpieczeństwo, prowadzi się analizę czyichś lub własnych doświadczeń i świadomość.

Działania reedukacyjne i terapeutyczne: pomoc w odzyskaniu równowagi emocjonalnej, zaakceptowaniu siebie, uwierzeniu innym; zainteresowanie czyimś

środowiskiem, odblokowanie osobistego rozwoju, ustanawianie ram przepisów, zaspokajanie potrzeb żywnościowych, higienicznych i bezpieczeństwa.

4. Ochrona obywatelska i poprawa jakości środowiska

Poza organizacjami ekologicznymi, które w ostatnich latach wiele uczyniły dla uświadomienia, wyszkolenia i badań w zakresie ochrony środowiska, są także wolontariusze – leśnicy, grupy obrony lasów, ochotnicze straże pożarne, organizacje pierwszej pomocy i ratunkowe itd.

5. Działania społeczno-kulturalne i uczestnictwo w życiu społecznym

Działania, w których wolontariusz uczestniczy jako część grupy ochotników, powstałej dla organizowania specyficznych przedsięwzięć. Uczestnictwo w organizacjach dla promowania działań społeczno-kulturalnych, adresowanych do społeczeństwa i przynoszących mu pożytek.

6. Zarządzanie, administracja i doradztwo

Zadania w zakresie zarządzania i administrowania organizacjami oraz programowania i planowania działań interwencyjnych, przygotowywania ludzi i materiałów koniecznych do wykonania działań, opracowywania metodologii i doradztwa, kontakty z instytucjami i innymi organizacjami.

7. Studia, badania i tworzenie

Techniczna i intelektualna współpraca mająca na celu badania i studia, tworzenie dzieł artystycznych, przygotowywanie publikacji i wykonywanie tłumaczeń.

8. Inne działania pomocnicze

Działania pomocnicze, które wolontariusz może zaoferować w celu wsparcia określonego projektu, nie wymagającego żadnych kwalifikacji.

Hiszpański wolontariusz

W Hiszpanii jest wielu ludzi wykonujących pracę ochotniczą, znacznie więcej niż się powszechnie uważa. Wolontariusz nie jest kimś nadzwyczajnym czy heroicznym, ale po prostu tym, kto:

- działa dla dobra innych lub społeczeństwa w ogóle,
- jest oddany ideałom solidarności ze swym otoczeniem, grupą społeczną, społeczeństwem,
- kocha swą wioskę, miasto, kraj, ludzi,
- angażuje się odpowiedzialnie, z własnej woli i bez przymusu,
- działa altruistycznie, niczego nie żądając w zamian,
- jest wrażliwy na braki i potrzeby społeczeństwa,
- decyduje się – na podstawie własnych zasad i przekonań – na podjęcie działań dla dobra społeczeństwa,
- ma młode serce, jest aktywny, dynamiczny, przedsiębiorczy, odpowiedzialny i gotów do poświęceń,
- działa w ramach organizacji,
- szkoli się i doskonali jakość swojego uczestnictwa,
- jest osobą, która wiele daje, niczego w zamian nie oczekując.

Wolontariusze to ludzie przygotowani do działania w służbie innym i społeczeństwu w celu poprawy jakości życia. Ich działania inspirowane są nadzieją współdziałania na rzecz czystszej środowiska, wsparcia osoby niepełnosprawnej, edukacji dziecka, rozpowszechniania kultury ludowej, pomocy w zintegrowaniu się ludzi z różnych środowisk, pracy dla pokoju i solidarności.

Dla zapewnienia rozwoju wolontariatu i jego ochrony prawnej, I Kataloński Kongres Wolontariatu (27-29 listopada 1995 r., Barcelona) zaproponował, aby wolontariusze i ich organizacje dostosowali swoje działania do następujących praw i obowiązków wolontariusza:

Prawa wolontariusza

Wolontariusz ma prawo do:

1. Otrzymania informacji na temat działalności, celów i sposobów pracy instytucji na rzecz której pracuje, uzyskania wsparcia w prowadzeniu pracy ochotniczej oraz środki umożliwiające właściwe wykonanie swej pracy.
2. Szkolenia dostosowanego do działań przez siebie prowadzonych.
3. Unikania jakiegokolwiek formy dyskryminacji oraz uzyskania respektu dla siebie i swoich przekonań.
4. Pełnego uczestnictwa w planowaniu, realizacji i ocenie programów i działań, w których uczestniczy, i uzyskania społecznego uznania dla swej działalności.
5. Ubezpieczenia od wszelkiego ryzyka wynikającego z działalności prowadzonej na zasadzie wolontariatu i od wszelkich szkód, jakie jego działanie może wyrządzić innym.
6. Rekompensaty wszelkich wydatków poniesionych podczas pracy ochotniczej, jeśli sobie tego życzy.
7. Swobody uzgadniania warunków, na jakich wykonuje pracę ochotniczą, jak również współdecydowania o zakresie swojego zaangażowania w pracę, o porze i ilości czasu, jaki może na pracę poświęcić, a także do decydowania o zakresie swoich obowiązków.

Obowiązki wolontariusza

Wolontariusz ma obowiązek:

1. Współdziałać w realizacji celów programu, w którym uczestniczy i być zaangażowanym w pracę w stopniu wymaganym przez organizację.
2. Realizować zaakceptowane działania w sposób odpowiedzialny, w dobrej wierze i bez wynagrodzenia, aktywnie wspierać organizację i przestrzegać jej wewnętrznych przepisów.
3. Przestrzegać określonych prawem i samodzielnie przez organizację zasad bezpieczeństwa i higieny.
4. Odmówić wszelkiej finansowej lub materialnej rekompensaty zaoferowanej przez odbiorcę swych działań lub stronę trzecią.
5. Zachować w tajemnicy wszystkie informacje otrzymane lub uzyskane podczas wykonywania swojej pracy, czy to dotyczące beneficjenta, czy organizacji – w zakresie nie naruszającym praw wolontariusza.

I Kataloński Kongres Wolontariatu

I Kataloński Kongres Wolontariatu odbywał się w Barcelonie, w listopadzie 1995 roku – dzięki poparciu Rady Europy i Parlamentu Europejskiego. Obrady poświęcone były m.in. Europejskiej Karcie Wolontariuszy oraz Uniwersalnej Deklaracji Wolontariatu uzgodnionej na Światowym Kongresie z inicjatywy IAVE.

Uczestnicy Kongresu stwierdzili:

- Wolontaryzm jest manifestacją solidarności organizowaną poprzez organizację non-profit.
- Wszyscy obywatele mają prawo organizować się i zajmować pracą ochotniczą, zgodnie ze swoimi inklinacjami i możliwościami.
- Zaangażowanie wolontariusza w pracę jest oparte na wolnym osobistym wyborze, wynikającym z zasad solidarności i altruizmu.
- Poprzez uczestnictwo w organizacjach obywatel-

skich praca ochotnicza stanowi wkład w rozwój społeczeństwa i świata: bardziej sprawiedliwy, harmonijny, zrównoważony, pokojowy, cechujący się większym szacunkiem dla środowiska.

– Praca ochotnicza zachęca do przyjmowania przez obywateli obowiązków wobec społeczeństwa

i sprzyja zaspokajaniu potrzeb społecznych.

– Praca ochotnicza jest oparta na zasadach demokratycznej swobody zrzeszania się i uczestnictwa w życiu społecznym, szacunku dla godności ludzkiej, równości i wolności.

Dobrym zakończeniem artykułu o Hiszpanii będą fragmenty Manifestu I Katalońskiego Kongresu Wolontariatu, który podsumowuje dążenia i kierunki rozwoju hiszpańskiego wolontariatu:

„My, wolontariusze katalońskich organizacji i stowarzyszeń zgromadzeni na I Katalońskim Kongresie Wolontariatu w Barcelonie 27-29 listopada 1995 roku (...), pragniemy przekazać całej społeczności Katalonii, co następuje:

Historia i tradycja kraju Katalonii charakteryzuje się znacznym natężeniem tendencji stowarzyszeniowych, których autorami były osoby wybierające solidarność i gotowe poświęcić część swego wolnego czasu na pomoc innym i na dawanie dynamizmu swym społecznościom.

Praca ochotnicza jest wyrazem wolnego, bezinteresownego zaangażowania się w życie społeczeństwa, co wiele mówi o humanistycznych cechach kraju, gdyż wartość kraju mierzy się przede wszystkim wartością i wiarą ludzi. Praca ochotnicza jest syntezą takich uniwersalnych wartości jak solidarność i współpraca (...).

Praca ochotnicza wyrasta dziś z osobistej wolności i kultury praw. Nowoczesna praca ochotnicza jako przykład obywatelskiego uczestnictwa zakłada trzy podstawowe przekonania lub wartości: osobiste zaangażowanie, uznanie różnic i demokracja.(...)

Praca ochotnicza odgrywa ogromną rolę w budowaniu kraju, jakiego pragniemy: braterstwa wśród mieszkańców, tolerancji i szacunku dla wszystkich opinii, ukochania różnorodności, wspierania praw obywatelskich i organizacji społecznych, otwartego na harmonijną współpracę z innymi narodami (...).

Do wolontariatu należy zachęcać. Wolontariat powinien być podtrzymywany i stymulowany. Każdy obywatel ma prawo uczestnictwa w pracy ochotniczej – wedle swoich preferencji i możliwości – w jednej z wielu dziedzin możliwego działania.

Jak stwierdza się w ustawie 25/91, która ustanowiła Kataloński Instytut Pracy Ochotniczej, „ten udział zawiera się w ramach demokratycznych, niedochodowych organizacji składających się przede wszystkim z wolontariuszy, którzy organizują pracę na rzecz społeczeństwa i pojedynczych ludzi”. (...)

Administracja publiczna jest zobowiązana zagwarantować obywatelom odpowiednią jakość życia

i podstawowe usługi, tak aby mogli oni zrealizować swoje prawa w pełni i w odpowiedni sposób. (...) Dla osiągnięcia tych podstawowych, niezbywalnych praw musimy zachęcać do solidarności wszystkie grupy społeczne i rozwijać uczestnictwo w organizacjach ochotniczych działających we wszystkich dziedzinach, które dotyczą dobra ludności.

Jeśli społeczeństwo pozbawione jest silnych podstaw, w tym organizacji ochotniczych, nie może zapewnić prawidłowego funkcjonowania państwa dobrobytu. Zarówno publiczne, jak i prywatne instytucje muszą łączyć wysiłki dla wzmocnienia organizacji i rozwijania państwa dobrobytu.

(...) Wolontariusze pracują często razem z płatnymi specjalistami i dlatego ich praca winna mieć charakter współdziałająco-komplementarny.

Uznanie działań ochotniczych wymaga lepszego zdefiniowania statusu wolontariuszy w organizacji. W tych sprawach organizacje te winny przywrócić się Katalońskiej Karcie Pracy Ochotniczej, zaaprobowanej właśnie przez ten Kongres, zaadaptować ją do swych dziedzin działania i zawsze przestrzegać jej ducha. Każdy, kto jest wolontariuszem w organizacji, musi być pewien, że jego prawa będą respektowane, jak również musi sam zadeklarować przestrzeganie podstawowych obowiązków.

(...) Praca wolontariusza to zawsze doskonała szkoła, zwłaszcza dla ludzi młodych, którym daje możliwość osobistego rozwoju, wynikającego z przejmowania obowiązków wobec społeczności. Dla osób starszych, z ich wiedzą i doświadczeniem, jest to sposób na bycie pożytecznym dla społeczeństwa poprzez rozdawanie tej mądrości, którą tylko oni posiadli. (...)

Wiele organizacji stanęło wobec konieczności poprawy swego działania (...). Aby pójść naprzód muszą rozszerzyć swą niezależność i zróżnicować źródła swego finansowania, wzmocnić demokrację wewnętrzną i wprowadzić zwyczaj codziennego jej praktykowania, wzmocnić struktury federacyjne i koordynujące (...).

Wychodząc z powyższych założeń, zwracamy się do instytucji państwowych, do sektora oświaty, do środków masowego przekazu, do związków zawodowych i organizacji pracodawców, do partii politycznych, do świata stowarzyszeń, do wszystkich wolontariuszy i do ludności Katalonii, aby każdy uczynił to swym zadaniem, aby każdy w swoim zakresie działania wspierał i zachęcał do pracy wolontarystycznej jako decydującego elementu w dziele uczynienia naszego kraju ziemią pokoju, szacunku i koegzystencji.

Wreszcie, zwracamy się do innych narodów Europy i do całej ludzkości, aby postępową drogą braterstwa i solidarności między ludźmi i narodami.

Katalonia, 29 listopada 1995

1 „Trójkąt”, 2/98

2 Dariusz Pietrowski, Wolontariat w Hiszpanii, w: "Rocznik", 2/96

3 Tamże

4 Tamże

5 „Trójkąt”, 2/98

6 Porównaj: Dariusz Pietrowski, Wolontariat w Hiszpanii, w: „Rocznik”, 2/96

Opracowanie:

Aleksandra Wąsik – Regionalne Centrum Wolontariatu
w Łodzi

Przykład instytucji publicznej w Hiszpanii, zajmującej się wolontariatem

KATALOŃSKI INSTYTUT PRACY OCHOTNICZEJ (INSTITUT CATALA DEL VOLUNTARIAT – INCAVOL)

Plaça de Pau Vila, 1

08003 Barcelona

tel.: 034 93 483 10 00

Instytut jest niezależną organizacją, będącą częścią Departamentu Socjalnego katalońskiego Ministerstwa Socjalnego, której celem jest promocja pracy ochotniczej. INCAVOL został utworzony w 1991 r. (ustawa 25/1991) z zamiarem zapewnienia stowarzyszeniom i ruchom wolontariuszy większego, lepiej ukierunkowanego wsparcia.

Kataloński Instytut Pracy Ochotniczej ma na celu umożliwianie i planowanie rozwoju wolontariatu oraz poprawę jakości jego funkcjonowania. Wzrost i jakość – to dwa wielkie zadania stojące przed Instytutem oraz katalońskimi stowarzyszeniami i wolontariuszami.

Promocja wolontariatu ma się przyczynić do uświadomienia całemu społeczeństwu, a następnie uznania przez wszystkich, że wolontariat jest normalnym zjawiskiem, które jest akceptowane i doceniane. INCAVOL podejmuje następujące działania:

- kampanie w centrach edukacyjnych,
- prezentacje przesłania wolontaryzmu w mediach,
- publikacje na temat pracy ochotniczej,
- wsparcie programu „Tothom per tothom” („Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”),
- promowanie organizacji dla seniorów,
- kampanie promujące pracę ochotniczą wśród osób starszych,
- programy likwidacji analfabetyzmu,
- kampanie dla wolontariuszy-seniorów, skierowane do ludzi w wieku emerytalnym oraz wiele, innych, które opatrzone są wspólnym hasłem „potrzebujemy ciebie, wolontariuszu” i stanowią wołanie o współuczestnictwo i współodpowiedzialność za poprawę jakości życia w Hiszpanii.

Instytut Szkoleniowy Fundacji Pere Tarres

Instituto de Formacion

Fundacion Pere Tarres

C/ Entenca 157

08029 - BARCELONA

Tel. + 0034 934 101 602

Instytut jest organizacją non-profit stworzoną w 1960 roku jako centrum specjalistycznych szkoleń w zakresie animacji kulturalno-edukacyjnej, pedagogiki socjalnej, zarządzania organizacjami i edukacji ekologicznej. Ośrodek jest uznawany przez Ministerstwo Kultury oraz oficjalnie zatwierdzony i autoryzowany przez Generalny Sekretariat Młodzieży (Sekretaria General de Joventut), Kataloński Instytut Nowych Zawodów (Catalan Institute of New Professions) (INCANOP) oraz Kataloński Instytut Wolontariuszy (Institut Catala del Voluntariat).

Do 1996 roku, Instytut był znany pod nazwą Escola de L'Esplai (Szkoła Rekreacji) a dziś nazwa ta używana jest do określenia wszystkich kursów przeprowadzanych w dziedzinie szkoleń rekreacyjnych - wszystkich kursów dotyczących monitoringu i zarządzania, monograficznych studiów nad rekreacją i metodami wypoczynku.

Opracowanie:

Aleksandra Wąsik – Regionalne Centrum Wolontariatu
w Łodzi

Źródła do obu artykułów o Hiszpanii:

1. Rocznik, nr 2/96, BORIS, Warszawa 1996
2. „TRÓJKĄT”, nr 2 –3/98, Wspólnota Robocza Organizacji Socjalnych, Wrocław 1998

Specjalne podziękowania dla Centrum Wolontariatu z Kielc za pomoc w gromadzeniu materiałów.